

Η ψυχαγωγική λειτουργία και η αισθητική λειτουργία, Ν. Παπανδρέου

Τα αποσπάσματα που ακολουθούν αναφέρονται στη χρησιμότητα του θεάτρου και στις πολλαπλές λειτουργίες του.

Νικηφόρος Παπανδρέου

Η ψυχαγωγική και η αισθητική λειτουργία του θεάτρου

Η ψυχαγωγική λειτουργία

Πρέπει να ξεκινήσουμε από την πρώτη, την αυτονόητη αποστολή του θεάτρου: είναι μέσο ψυχαγωγίας, προσφέρει τέρψη στο κοινό. Αλλά σε τι συνίσταται αυτή η τέρψη; Γιατί δεν την αντικατέστησε η αναμφισβήτητη τέρψη που προσφέρει ο κινηματογράφος; Αφού στην εποχή μας, εποχή της βιομηχανικής παραγωγής προϊόντων και της υπερανεπτυγμένης τεχνολογίας, το θέατρο αποτελεί, κατά κάποιο τρόπο, αναχρονισμό, η επιβίωσή του σημαίνει ότι αυτό ανταποκρίνεται σε κάποια βαθειάν ανάγκη, ότι είναι αναντικατάστατο.

Το θέατρο είναι μια από τις τελευταίες συλλογικές τελετουργίες της εποχής μας και μια από τις τελευταίες νησιδες σιωπής, συγκέντρωσης, προσοχής. Και είναι επίσης μια παιγνιώδης δραστηριότητα για ενήλικες, ένα παιχνίδι που στηρίζεται στη μίμηση και έχει ως στόχο τη συνύπαρξη αλήθειας και ψεύδους σε μια διαλεκτική σύνθεση. Πράγματι, στο θέατρο όλα είναι ψεύτικα, φτιαχτά, «στημένα», αλλά ηθοποιοί και θεατές παίζουμε να τα θεωρούμε απολύτως αληθινά – όπως και είναι. Έτσι, εμείς κλαίμε για το θάνατο ενός κυρίου, που σε λίγο θα σηκωθεί να υποκλιθεί μπροστά μας, κι ο ηθοποιός μεθάει, έχοντας τσάι μέσα στο μπουκάλι του (αν είχε πραγματικό ούισκι δεν θα έπαιζε πειστικά τον μεθυσμένο). Αυτό το παιχνίδι του ειλικρινώς ψεύδεσθαι είναι, για παίκτες και θεατές (δηλαδή: επίσης παίκτες), προφανώς διασκεδαστικό.

Η αισθητική λειτουργία

[...] Η όποια αποτελεσματικότητα, ψυχολογική ή πολιτική της θεατρικής δημιουργίας εξαρτάται από την αισθητική της καταξίωση. Αν η σχέση μας με μια θεατρική παράσταση διαφέρει από τη σχέση μας με ένα εγχειρίδιο πολιτικής οικονομίας ή ψυχολογίας, είναι γιατί το θέατρο, όπως κάθε τέχνη, μας προσφέρει απόλαυση, την απόλαυση που μας δίνει κάθε φορά το σοκ της επαφής μας με την ομορφιά. Η καλλιτεχνική εμπειρία είναι απολαυστική. Άλλωστε, οι μορφές, η φόρμα, δεν είναι απλό περίβλημα. Η φόρμα δεν είναι ποτέ ανώδυνη. Στο θέατρο ο τύπος είναι η ουσία.

Νικηφόρος Παπανδρέου,

Περί θεάτρου

Ασκήσεις

1. Ποια ερμηνεία δίνει ο Παπανδρέου στην ψυχαγωγική λειτουργία του θεάτρου; Ποια είναι η δική σας άποψη, με βάση την εμπειρία σας από την παρακολούθηση μιας θεατρικής παράστασης;
2. Πηγαίνετε στο θέατρο; Αν ναι, για ποιους λόγους; Τι σας προσφέρει; Αν δεν πηγαίνετε στο θέατρο, εξηγήστε τους λόγους και συζητήστε με ποιες προϋποθέσεις θα το επιλέγατε ως τρόπο ψυχαγωγίας.
3. *Θέατρο και κινηματογράφος*. Να συγκρίνετε τις δύο μορφές τέχνης, εντοπίζοντας κοινά χαρακτηριστικά και διαφορές. Προσέξτε ότι η παρακολούθηση μιας θεατρικής παράστασης αποτελεί διαφορετική περίπτωση επικοινωνίας από την παρακολούθηση ενός κινηματογραφικού έργου, π. χ. αναρωτηθείτε για τη σχέση πομπού-δέκτη, το μέσο και το κανάλι επικοινωνίας, βλ. και ['Εκφραση-Έκθεση Α' λυκείου, σ. 32 κ.ε.](#) Να αναπτύξετε τις σκέψεις σας σε ένα κείμενο με σύγκριση και αντίθεση, προκειμένου να αναρτηθεί στο ιστολόγιο της τάξης σας, βλ. και ['Εκφραση-Έκθεση Β' λυκείου, σ. 127 κ.ε.](#)

🔍 **ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΜΕ
ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΘΕΣΗ**

Η φωτογραφία από τη διεύθυνση: <http://www.haniotika-nea.gr/festival-mathitikon-tenion-2/>